Begeleid Leren

Symposium Success@School

Utrecht, 29 november 2018

Dr. Lies Korevaar

Hanzehogeschool Groningen
University of Applied Sciences

Overzicht

- **Doelgroep**
- **Begeleid Leren**
- **Positionering van Begeleid Leren**
- **Ontwikkelde kennis, producten en diensten**
- **Agenda voor de toekomst**

Doelgroep Begeleid Leren

- **Jong volwassenheid heeft een hoger risico om psychische problemen te krijgen**
- **De meeste psychische aandoeningen komen voor het eerst tot uiting tussen 17 – 23 jaar**

Doelgroep Begeleid Leren

Jongeren (18+) met psychische problemen

- **Depressieve klachten**
- **Angststoornis**
- **AD(H)D**
- **Autisme**
- **Psychose**
- **Anorexia**
- **Bipolaire stoornis**
- **Verslavingsproblematiek**
- **Overige**

die hen <u>belemmeren bij het volgen van hun opleiding</u>

Begeleid Leren is tot 2017 toegepast met 18+ jongeren

Vanaf 2017 ook bij 12-18 jaar

Factoren die de psychische gezondheid van studenten beïnvloeden

- **Ouderlijk huis verlaten**
- **Voor zichzelf zorgen**
- **Hoge verwachtingen / perfectionisme**
- **Eisen school (bsa, prestatiedruk)**
- **Eigen verantwoordelijkheid**
- **Sociaal isolement**
- **Seksuele relaties / identiteit**
- **Gebruik sociale media**
- **Gebrek aan begrip / steun gezin**
- **Financiële aspecten (o.a. leenstelsel)**
- **Gebruik alcohol en drugs**

2008: 16%

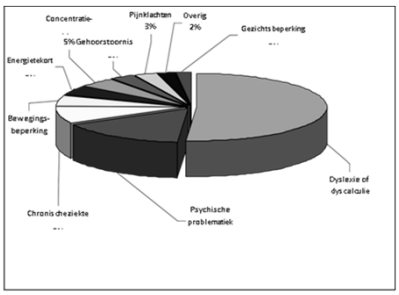

Gevolgen

- Studenten met psychische problematiek studeren gemiddeld meer, maar halen lagere cijfers en minder studiepunten dan studenten zonder psychische problematiek
  (ResearchNed/ITS, 2012; Broek, Muskens & Winkels, 2013)
- Verhoogd risico op voortijdig verlaten
- Studenten met autisme, ADHD, psychische beperkingen en functionele beperkingen hebben de grootste kans op studie-uitval
  (Broek, Muskens & Winkels, 2013)

Invloed op het studeren

Aandoening	Aantal	Diagnose	Veel / heel veel belemmeringen
Eetstoornis	25	22	7
AD(H)D	283	252	126
Autisme	90	75	24
Psych. probl.	289	238	174
Totaal	687	588	331
Dyslexie	542	518	139

Conclusie

- Niet alle psychische problemen zijn gerelateerd aan school
- Niet alle studenten die een psychiatrische diagnose hebben, worden belemmerd bij het studeren

Belemmeringen

- Cognitief
- Sociaal-emotioneel
- Omgeving
- Aandoening/ziekte

12

Cognitieve beperkingen

- Aandacht en concentratie
- Geheugen: inprenten, herinneren
- Ordenen
- Plannen
- Problemen oplossen
- Handelen
- Nemen van initiatief

13

Sociaal-emotionele belemmeringen

Onder andere:

- Samenwerken
- Contact leggen en onderhouden
- Presenteren
- Angst voor stigma en discriminatie
- Laag zelfvertrouwen
- Omgaan met stress

14

Omgevingsinvloeden

- Onbekendheid met,
- Ontbreken van,
- Onvoldoende gebruikmaken van

ondersteuningsmogelijkheden

Omgevingsproblemen die een (extra) belasting kunnen zijn: financiën - woonsituatie – familie - stigma

15

Aandoening

Fluctuerende aard van de aandoening

Bijwerkingen medicatie

- Sufheid
- Vermoeidheid
- Droge mond, erge dorst
- Wazig kijken
- Trillen van de handen

16

Wat te doen?

Begeleid Leren

Missie Begeleid Leren

Jongeren met psychische

problemen ondersteunen bij het

kiezen, verkrijgen en behouden van

een <u>reguliere</u> (beroeps)opleiding

Gebaseerd op de IRB, Rehab92

Uitgangspunten Begeleid Leren

De jongere komt naar school als student, niet als patient

Docent is geen hulpverlener, hulpverlener is geen docent

Student is probleemeigenaar
⇨ eigenaar van de oplossing

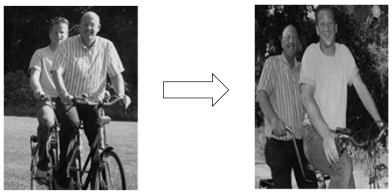

Uitgangspunten Begeleid Leren-2

- **Drop out** **vs** **Time out**
- **Monodisciplinair** **vs** **Interdisciplinair**
- **Norm** **vs** **Vorm**
- **School** **vs** **Stage**

Positionering Begeleid Leren

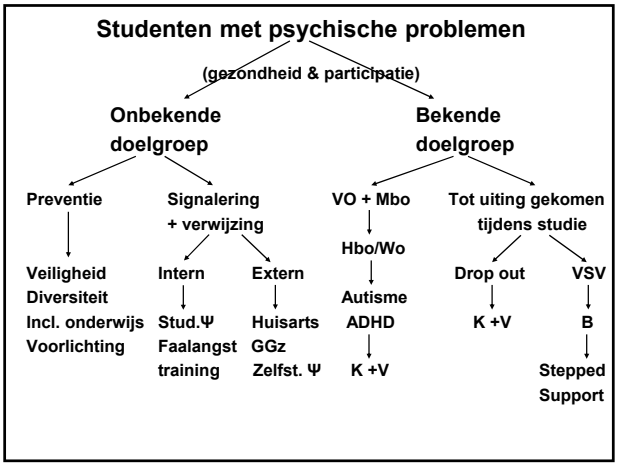

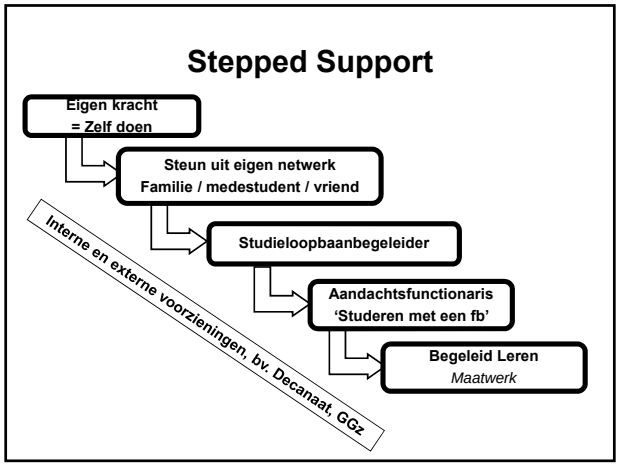

Onderzoeks- en innovatieprojecten

IWP Begeleid Leren

1998-2018

Kiezen-Verkrijgen-Behouden model

Overzicht Begeleid Leren-projecten IWP Begeleid Leren

Begeleid Leren-projecten	Financiering	Rol IWP	Status
27. RCT BL-behouden 2018-2022	HG/partners	penvoerder	In voorbereiding
26. JagKan	ESF	Partner, Zweden	Lopend
25. SEdinSA 2018-2020	Hugenote/HG	penvoerder	Lopend
24. Move Ahead 2017-2020	NRO/Comenius	penvoerder	Lopend
23. Kieskeurig-project 2017-2018	HG/partners	penvoerder	Afgerond
22. Impuls-project 2017-2018	Gem. Groningen	penvoerder	Afgerond
21. Ongelijkheid in de JGZ 2018-2022 Nationale Wetenschapsagenda	NWO/NRO	partner, TNO + UMCG penvoerder	Lopend
20. Top Up 2017-2018	RAAK SIA	penvoerder	Afgerond
19. Corepro 2017-2018	HG/O&O	penvoerder	Afgerond
18. Nieuwe wegen in de GGz	GGz Nederland	Partner, Cosis penvoerder	Afgerond
17. Naar inclusief Voortgezet Onderwijs (NIVO) 2017-2021	ZonMw	partner, UMCG penvoerder	Lopend
16. Mindset Cognitive Remediation 2017-2019	Agis	penvoerder	Lopend
15. Studie-succes 2016-2019	HG/CSBR	penvoerder	Lopend
14. SECiSo: Supported education and civil society (samen met partners uit Zweden, Denemarken en Duitsland)	ESF	partner, penvoerder Zweden	Lopend
13. Developing social rehabilitation through education	Erasmus+	partner, penvoerder Finland	Lopend
12. Openheid 2016-2018	Triodos / Agis	penvoerder	Afgerond
11. Vakkundig aan het werk 2016-2017	Gemeente Groningen	partner	Afgerond
10. StuDent, ondersteunings-groep voor studenten met een depressie 2017	Handicap + Studie	partner	Afgerond
9. RAAK Begeleid Leren 2014-2016	RAAK SIA	penvoerder	Afgerond
8. InpulSE 2013-2016	EU-Erasmus+	penvoerder	Afgerond
7. Handboek BL 2013-2014	ZonMw	partner	Afgerond
6. Kieskeurig 2011-2014	SSGZ / Triodos	penvoerder	Afgerond
5. Studeren met een beperking aan de HG 2008-2011	SSGZ	penvoerder	Afgerond
4. Studeren met autisme 2006-2007	SSGZ	penvoerder	Afgerond
3. Studeren met steun. Good practice project 2008-2009	Partner-organisaties en HG	penvoerder	Afgerond
2. Website Begeleid Leren 2005	NFGV, YSB Fonds	penvoerder	Afgerond
1. Impuls 2004-2005	H+S	penvoerder	Afgerond

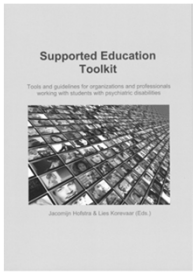

Kiezen & Verkrijgen

Behouden

- **5-stappen methodiek**
- **Stigma & openheid**
- **Bondgenotengroep**
- **Mindset: cognitieve functietraining**
- **Voorkomen van en omgaan met stress**

5-stappen methodiek

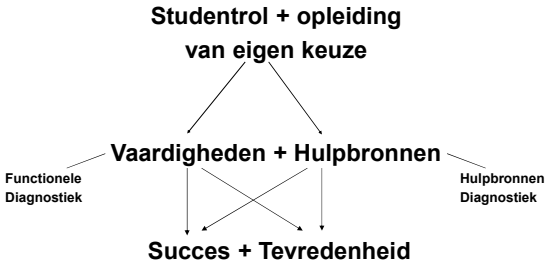

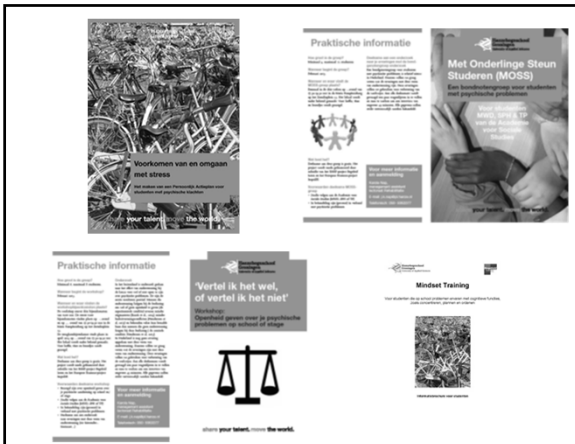

Effectieve interventie (naar eerste aanwijzingen)

Begeleid Leren scholing

- **1- daagse workshop Introductie in Begeleid Leren**
- **2-daagse training Kiezen en Verkrijgen**
- **3-daagse training Behouden**
- **1-daagse Workshop Openheid geven**
- **1-daagse workshop Bondgenotengroep**
- **Online introductiecursus Begeleid Leren**

- **2-daagse training Impulscursus**
- **2-daagse training Kieskeurig**
- **4-daagse training Cognitieve remediatie voor school**
- **2-daagse training Interdisciplinaire samenwerking**
- **2-daagse training Implementatie van Begeleid Leren**
- **2-daagse training Omgaan met stress**
- **1-daagse workshop psychopathologie voor docenten**

www.begeleidleren.nl

www.supportededucation.eu

www.move-aHead.eu

Agenda voor de toekomst

- Periodieke monitor psychische gezondheid studenten
- Onderzoek: effectiviteit van Begeleid Leren
- Innovatie 1: cognitieve training voor studenten
- Innovatie 2: online ondersteuning
- Samenwerking onderwijs – GGz
- Inzet ervaringsdeskundige studenten
- Transitie van school naar stage/werk

Niet alleen hardlopers komen

vooruit, ook zij die hinken

Niet alleen ‘gezonde’ studenten komen vooruit,

ook studenten met psychische problemen

Hartelijk dank voor uw aandacht

Lies Korevaar
e.l.korevaar@pl.hanze.nl